

پنج‌شنبه-۲۵ اردیبهشت۱۴۰۴-سال یازدهم-شماره ۲۲۰۲

۴ بازار سرمایه

پولی مالی

حرکت پرشتاب بانک پارسیان به‌سوی بانکداری دیجیتال

مدیرعامل بانک پارسیان با بیان اینکه تحول دیجیتال و توسعه زیرساخت‌های فناوریانه، ضرورتی انکارناپذیر برای بقای نظام بانکی در فضای رقابتی امروز است، گفت: تا پایان امسال ۹۰ درصد خدمات این بانک به‌صورت غیرحضوری ارائه خواهد شد.

به گزارش اقتصادسرآمد، دکتر ششکر خواه، در مراسم رونمایی از سامانه تسهیلات غیرحضوری «پارس وام»، که روز دوشنبه ۲۲ اردیبهشت برگزار شد، بر اهمیت تحول دیجیتال در استراتژی بانک پارسیان تأکید کرد. وی در ادامه افزود: درحالی‌که در دنیا تمرکز بر توسعه فناوری است، نظام بانکی کشور همچنان بر توسعه شعب و افزایش تعداد فیزیکی آن‌ها متمرکز است. مدیرعامل بانک پارسیان خاطر نشان کرد: بانک‌ها همواره در پی ایجاد شعب جدید برای افزایش دسترسی و جذب منابع هستند، اما هدف اصلی ما، ارائه خدمات ارزان‌تر، آسان‌تر و سریع‌تر به مشتریان است که تنها با تکیه بر فناوری قابل دستیابی است.

دکتر شکر خواه تصریح کرد: زمانی می‌توانیم خدمات را با نرخ ارزان‌تر و حاشیه سود مطلوب ارائه کنیم که بتوانیم حجه خدمات را افزایش دهیم. درصورتی‌که به دلیل محدودیت در ظرفیت، مجبور به تعریف گران‌قیمت خدمات باشیم، عملاً از مسیر بهره‌وری فاصله گرفته‌ایم. به همین دلیل، از همان ابتدا از همکارانم در بخش فناوری اطلاعات خواستم که به‌صورت جدی و شبانه‌روزی روی این موضوع متمرکز شوند.مدیرعامل بانک پارسیان با اشاره به رونمایی از “سنخه جدید سامانه همراه بانک پارسیان” گفت: آنچه امروز شاهد آن هستیم، فاز اول یک تحول فناوریانه است، نسخه جدید همراه بانک مبتنی بر یکپارچگی بین وب، iOS و اندروید طراحی‌شده و ان‌شاءالله روزبه‌روز کامل‌تر خواهد شد.

وی خاطرنشان کرد: در فاز نخست، تلاش شد خدمات با اولویت بالاتر شعب که مراجعه فیزیکی و حضوری بیشتری داشته، در این بستر قرار گیرد که هم‌اکنون نزدیک به ۶۰ درصد خدمات بانک را شامل می‌شود.دکتر شکر خواه با اشاره به بهره‌برداری فاز بعدی این پروژه در شهر یورماه، با تأکید بر عدالت در دسترسی به خدمات گفت: در بسیاری از مناطق کشور که شعبه‌ای نداریم و برنامه‌ای هم برای ایجاد شعبه در آن مناطق وجود ندارد؛ اما این به معنی محروم ماندن مردم آن مناطق از خدمات بانک پارسیان نیست. با توسعه سامانه‌های فناوریانه، حتماً این خدمات را در دسترس آنان قرار خواهیم داد. دکتر شکر خواه تصریح کرد: در صنعت بانکداری، حاشیه سود به‌شدت کاهش یافته و رقابت بسیار شدید شده است.

نظارت و تنظیم‌گری فناوریانه ابزار کلیدی ار تقای شفافیت و کارآمدی اقتصاد دیجیتال است

معاون فناوری اطلاعات و برنامه‌ریزی بانک توسعه صادرات ایران با تأکید بر اینکه در مسیر پیاده‌سازی اقتصاد دیجیتال، فرصت‌ها و چالش‌های متعددی وجود دارد، گفت: فین‌تک‌ها بازیگران اصلی این نوع از اقتصاد هستند.

به گزارش اقتصادسرآمد، هادی حیدری در پتل «هوشمندسازی تنظیم‌گری و نظارت بر عملکرد اشخاص تحت نظارت بانک مرکزی» که در حاشیه سی‌دومین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی بانک مرکزی برگزار شد، اظهار داشت: قانون بانک مرکزی، چارچوب مناسبی برای هوشمندسازی نظارت بانک مرکزی از طریق تنظیم‌گری فناوریانه (رگ‌تک‌ها) و نظارت فناوریانه (سناپ تک‌ها) ایجاد کرده است؛ اما تحقق این هدف مستلزم زیرساخت‌هایی همچون اینترنت ۵G، رایانش ابری و آموزش نیروی انسانی است.وی افزود: تا زمانی که این زیرساخت‌ها فراهم نباشد، استقرار نظارت هوشمند ممکن نیست؛ چرا که تحقق آن به سرمایه‌گذاری گسترده نیاز دارد.معاون فناوری اطلاعات و برنامه ریزی بانک توسعه صادرات ایران با بیان اینکه بانک مرکزی ابزارهای لازم برای آغاز این مسیر را در اختیار دارد، تصریح کرد: ضروری است اجرای این فرآیند ابتدا از شبکه بانکی آغاز شود. وی یکی از پیش‌نیازهای مهم برای استقرار نظارت هوشمند را طراحی و ارائه یک مدل داده‌ای مشخص از سوری بانک مرکزی عنوان کرد و ادامه داد: نیازمند مدلی هستیم که به صورت شفاف و یکپارچه، مبنای پردازش، پالایش و تحلیل اطلاعات قرار گیرد. سیستم‌های موروثی و نبود پایگاههای اطلاعاتی یکپارچه از جمله چالش‌های اصلی نظارت و تنظیمگری فناوریانه است.

گروه بازار سرمایه – مرتضی فاخری –

قیمت نشان‌دهنده ارزش اقتصادی یک کالا یا خدمات عرضه و تقاضا تعیین می‌شود به عبارتی و تحت تأثیر عرضه و تقاضا تعیین می‌شود به عبارتی دیگر، قیمت؛ عبارت است از مقدار پول یا هر نوع ارزش دیگری که برای به دست آوردن کالا، خدمات یا دارایی پرداخت می‌شود. بنابراین، می‌توان گفت: قیمت یکی از مفاهیم کلیدی در اقتصاد بوده و نقش اساسی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی افراد، شرکت‌ها و دولت‌ها ایفا می‌کند.

به گزارش اقتصادسرآمد، مرتضی فاخری، دکتری مدیریت راهبردی در نوشتاری اختصاصی برای این روزنامه به بایدها و نبایدهای مربوط به قیمت‌گذاری دستور در فضای اقتصاد کلان پرداخته است که در ادامه می‌خوانید:

از آنجایی که در جامعه‌ای زندگی می‌کنیم که اقتصاد دولتی، همه وجود آن را احاطه کرده و معیشت مردم را تحت تأثیر قرار داده است، می‌خواهیم در مورد قیمت دولتی و به بیان اقتصاد امروزی، قیمت دستوری بپردازیم. واژه‌ای که سال‌هاست در کشورهای مترقی به کنار گذاشته شده است اما همچنان در بعضی از کشورهای در حال توسعه از جمله ایران، با جدیت روز افزونی در حال استفاده است.

عوامل تعیین‌کننده قیمت:

اقتصادی بودن: قیمت بازتاب‌دهنده ارزش اقتصادی یک کالا یا خدمت است.

تأثیر عرضه و تقاضا: قیمت معمولاً در بازار توسط عوامل عرضه (مقدار کالا) و تقاضا (میزان نیاز یا خواسته مصرف‌کنندگان) تعیین می‌شود. تلاقی این دو عامل در بازار، قیمت تعادلی را مشخص می‌کند.

تنوع: قیمت می‌تواند شامل اشکال مختلفی مانند پول نقد، اقساط، یا حتی مبادله کالا به کالا باشد.

هزینه تولید: قیمت یک کالا باید هزینه‌های تولید آن شامل مواد اولیه، نیروی کار، حمل‌ونقل و سود تولیدکننده را پوشش دهد.

رقابت در بازار: در بازاری که رقابت شدید است، قیمت‌ها معمولاً پایین‌تر هستند، اما در بازارهای انحصاری، تولیدکنندگان می‌توانند قیمت‌ها را بالاتر تعیین کنند.

شرایط اقتصادی: تورم، رکود یا رشد اقتصادی می‌توانند بر سطح قیمت‌ها تأثیر بگذارند.

نقش قیمت در اقتصاد:

راهنمایی منابع: قیمت‌ها نقش یک سیگنال را برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان ایفا می‌کنند. اگر قیمت یک کالا افزایش یابد، تولیدکنندگان تشویق می‌شوند که بیشتر از آن کالا تولید کنند.ایجاد انگیزه: قیمت‌ها می‌توانند انگیزه‌ای برای خریداران و فروشندگان ایجاد کنند. قیمت پایین مصرف‌کنندگان را جذب می‌کند و قیمت بالا تولیدکنندگان را به افزایش تولید ترغیب می‌کند. تخصیص منابع کمیاب: از طریق مکانیزم قیمت، منابع کمیاب به سمت بیشترین تقاضا هدایت می‌شوند.

چالش‌ها و تغییرات در قیمت:

تورم: افزایش مداوم در سطح عمومی قیمت‌ها که قدرت خرید را کاهش می‌دهد.

تغییرات ارزی: نوسانات نرخ ارز می‌تواند تأثیر مستقیمی بر قیمت کالاهای وارداتی و صادراتی داشته باشد. مالیات و تعرفه: دولت‌ها از طریق مالیات یا تعرفه‌های وارداتی می‌توانند قیمت‌ها را تغییر دهند.

انواع قیمت در سیستم‌های مختلف:

قیمت بازار: قیمتی که در بازار برای یک کالا یا خدمت تعیین می‌شود.

قیمت اسمی: قیمتی که به‌صورت رسمی یا ثابت مشخص شده است.

قیمت واقعی: قیمتی که بعد از تعدیل با تورم یا تغییرات

رییس بانک مرکزی:

بدون سوییفت باهر بانکی می‌توانیم ارتباط

برقرار کنیم

رییس بانک مرکزی درباره اینکه با احتمال رفع تحریمها، ایران به سوییفت می‌پیوندد؟ گفت: نمیدانم نتیجه مذاکرات چه خواهد شد و فعالیت ما در بانک مرکزی مستقل از مذاکرات است، فعلا بانک مرکزی بدون سوییفت و با سپام با هر بانکی می‌تواند ارتباط برقرار کند.

به گزارش اقتصادسرآمد، محمدرضا فرزین در حاشیه مراسم رونمایی از مرحله دوم اتصال شبکه شتاب ایران به میر روسیه در جمع خبرنگاران اظهار داشت: این محصول سه سال تلاش مشترک است که امروز فاز دوم آن رونمایی شد. رییس کل بانک مرکزی درباره کمرنگ شدن توافقات بانکی ایران و بریکس با شروع مذاکرات با آمریکا و احتمال رفع تحریم‌ها و پیوستن به سوییفت، تصریح کرد: ارتباطی که در

«اقتصاد سرآمد» تحلیل می‌کند؛

چراقیمت‌گذاری دستوری در ایران شکست می‌خورد؟

ریشه‌های شکست قیمت‌گذاری دستوری در اقتصاد ایران کدام‌اند

مردم تقسیم‌بند کند. نظارت بر اجرای قیمت دستوری و جلوگیری از تخلف، منابع مالی و انسانی زیادی نیاز دارد. برخی افراد ممکن است با استفاده از ارتباطات یا نفوذ خود کالاها را خسارخ از چارچوب قانونی عرضه کنند. فساد در قیمت دستوری یکی از پیامدهای رایج این سیاست اقتصادی است که به دلیل دخالت غیرطبیعی در مکانیزم عرضه و تقاضا، فرصت‌هایی برای سوءاستفاده و ایجاد بازارهای غیررسمی فراهم می‌کند.

دلایل اصلی فساد در قیمت دستوری

وقتی قیمت دستوری بسیار پایین‌تر از قیمت واقعی بازار باشد، تقاضا افزایش و عرضه کاهش می‌یابد. این عدم تعادل زمینه را برای فساد فراهم می‌کند. نبود زیرساخت‌های مناسب برای نظارت بر اجرا و کنترل بازار می‌تواند منجر به سوءاستفاده شود. افراد یا گروه‌هایی با دسترسی به کالاهای پارانهای یا ارزان‌قیمت ممکن است آن‌ها را در بازار آزاد به قیمت‌های بالاتر بفروشند. قیمت دستوری اغلب باعث کاهش انگیزه تولید و عرضه می‌شود، که این کمبود نیز به فساد و ایجاد بازار سیاه دامن می‌زند.

راهکارهای کاهش فساد در قیمت دستوری

قیمت‌گذاری باید با توجه به هزینه‌های واقعی تولید و شرایط بازار انجام شود. استفاده از سامانه‌های الکترونیکی و شفافیت در توزیع کالاهای پارانهای می‌تواند فساد را کاهش دهد. ایجاد نهادهای مستقل نظارتی و استفاده از فناوری (مانند بلاک‌چین یا سامانه‌های دیجیتال) می‌تواند به کاهش فساد کمک کند. دولت باید به‌جای مداخله گسترده، تنها در موارد ضروری و به‌طور موقت وارد عمل شود. آگاهی‌بخشی به مردم در مورد حقوق خود و تأثیرات فساد می‌تواند مشارکت عمومی را در مبارزه با فساد افزایش دهد.

چراقیمت‌گذاری دستوری در ایران شکست می‌خورد؟

در اقتصادی که نرخ تورم بالا است، قیمت‌گذاری دستوری نمی‌تواند به‌طور پایدار قیمت‌ها را کنترل کند. عدم وجود نظارت قوی و شفافیت، اجرای صحیح این سیاست‌ها را غیرممکن می‌کند. در اقتصادی که رانت و فساد گسترده وجود دارد، سیاست‌های قیمت‌گذاری دستوری اغلب به ایجاد فرصت برای سوءاستفاده تبدیل می‌شوند. وجود نرخ‌های مختلف برای یک کالا (مانند ارز یا سوخت)، فضا را برای فساد و بازار سیاه فراهم می‌کند. قیمت‌گذاری دستوری اغلب بدون توجه به هزینه‌های تولید و شرایط واقعی بازار تعیین می‌شوند. ناکارآمدی سیاست‌های گذشته باعث کاهش اعتماد مردم به سیاست‌های قیمت‌گذاری شده است.

پیامدهای منفی قیمت دستوری در ایران

کاهش انگیزه تولیدکنندگان برای عرضه کالا به دلیل عدم تناسب قیمت دستوری با هزینه‌های تولید. اختلاف قیمت رسمی و بازار آزاد باعث شکل‌گیری بازارهای غیررسمی و رانت‌جویی شده است. تولیدکنندگان برای کاهش هزینه‌ها، کیفیت کالاها را پایین می‌آورند. منابعی که باید برای تولید و توزیع بهینه کالاها استفاده شوند، به دلیل فساد و ناکارآمدی سیستم به هدر می‌روند. تسبیاری از سیاست‌های قیمت دستوری، به جای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، به سود طبقات مرفه یا رانت‌خواران تمام شده است.

قیمت‌گذاری دستوری به دلیل ایجاد اختلال در نظام طبیعی بازار، یکی از مخرب‌ترین سیاست‌ها برای اقتصاد است. تجربه ایران و سایر کشورها نشان داده که این سیاست به جای حل مشکلات اقتصادی، مشکلات جدیدی مانند فساد، کمبود، و کاهش کیفیت ایجاد می‌کند. به جای قیمت‌گذاری دستوری، سیاست‌های بازارمحور و هدفمند می‌توانند به بهبود شرایط اقتصادی و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر کمک کنند. قیمت‌گذاری دستوری به دلیل تأثیرات مخرب آن ب

ر مکانیزم بازار، تولید، و سرمایه‌گذاری، بلای جان اقتصاد ایران شده است. این سیاست، اگر چه در کوتاه‌مدت ممکن است بخشی از مشکلات را حل کند، اما در بلندمدت تنها به تشدید بحران‌ها منجر می‌شود. جایگزین این سیاست، اصلاحات اقتصادی، آزادسازی تدریجی قیمت‌ها، و حمایت هدفمند از اقشار آسیب‌پذیر است.

تغییر هزینه‌ها یا تقاضا) تنظیم نشوند. قیمت‌گذاری دستوری این انعطاف را از بین می‌برد. اقتصاددانانی چون میلتون فریدمن استدلال می‌کنند که کنترل قیمتی ممکن است اثرات تورمی را به تأخیر بیندازد اما در نهایت باعث تورم پنهان یا تشدید آن در آینده می‌شود.

حامیان مشروط قیمت‌گذاری دستوری

برخی اقتصاددانان با نگاه موقت و هدفمند به قیمت‌گذاری دستوری نگاه می‌کنند. آن‌ها معتقدند که در شرایط خاص، این سیاست می‌تواند مفید باشد، اما باید با احتیاط اجرا شود. اقتصاددانانی مانند جان مینارد کینز معتقدند که در برخی شرایط، دخالت دولت در اقتصاد لازم است. دلایل این افراد عبارت است از اینکه در اقتصادهای در حال توسعه یا در شرایط بحران (مانند جنگ یا تحریم)، قیمت‌گذاری دستوری می‌تواند به حمایت از گروه‌های کم‌درآمد کمک کند. مثال: کنترل قیمت نان یا سوخت. در شرایط تورم بسیار بالا، قیمت‌گذاری دستوری می‌تواند به عنوان یک ابزار موقتی برای کاهش فشار قیمتی بر مصرف‌کنندگان استفاده شود. در صنایعی که انحصار وجود دارد (مانند انرژی یا حمل‌ونقل)، قیمت‌گذاری دستوری می‌تواند از سوءاستفاده انحصارگران جلوگیری کند. در دوران‌هایی مانند جنگ یا بلایای طبیعی، قیمت‌گذاری دستوری می‌تواند از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها جلوگیری کند.

تجربه قیمت‌گذاری دستوری در ایران یکی از موضوعات مهم و پرچالش در اقتصاد این کشور است. دولت‌های مختلف در ایران برای کنترل قیمت کالاها و خدمات، حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و مقابله با تورم، سیاست قیمت‌گذاری دستوری را در دوره‌های مختلف اجرا کرده‌اند. با این حال، این سیاست‌ها غالباً با پیامدهای منفی مانند کمبود کالا، ایجاد بازار سیاه، و فساد همراه بوده‌اند. در ذیل، به نمونه‌هایی در این مورد، اشاره شده است:

مزایا و معایب قیمت دستوری:

مزایا: قیمت دستوری کمک می‌کند که کالاها و خدمات ضروری برای همه قابل دسترس باشند. با کنترل قیمت‌ها، از تغییرات شدید و ناگهانی جلوگیری می‌شود. کنترل قیمت‌ها می‌تواند مانع از بروز ناآرامی‌های اجتماعی ناشی از افزایش قیمت‌ها شود. معایب: اگر قیمت دستوری بسیار پایین‌تر از قیمت واقعی بازار باشد، ممکن است عرضه کاهش یابد و بازار سیاه ایجاد شود. قیمت‌های پایین ممکن است تولیدکنندگان را از تولید بیشتر منصرف کند. در صورت تعیین قیمت پایین‌تر از هزینه تولید، تولیدکنندگان ممکن است تولید را متوقف کنند و کمبود کالا در بازار به‌وجود آید. چرا قیمت دستوری، اقتصاد را مختل می‌کند؟

بازارها براساس اصل عرضه و تقاضا کار می‌کنند و قیمت‌ها نقش سیگنال را برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان ایفا می‌کنند. قیمت‌گذاری دستوری این سیگنال را مختل می‌کند. اگر دولت قیمت یک کالا را کمتر از هزینه تولید تعیین کند، تولیدکنندگان از عرضه کالا صرف‌نظر می‌کنند.

تعیین قیمت‌های دستوری که سود تولیدکنندگان را محدود می‌کند، انگیزه سرمایه‌گذاران برای ورود به صنایع مختلف را کاهش می‌دهد. کنترل قیمت‌ها اغلب منجر به کمبود کالا می‌شود، که این کمبود توسط بازار سیاه پر می‌شود. تولیدکنندگان با عرضه‌کنندگان ممکن است به دلیل قیمت‌های پایین، توزیع کالا را محدود کنند و به احتکار روی آورند.

پیامدهای بلندمدت قیمت‌گذاری دستوری

قیمت‌گذاری دستوری با کاهش انگیزه تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران، رشد اقتصادی را محدود می‌کند. تولیدکنندگان به دلیل محدودیت سود، کمتر به دنبال بهبود کیفیت یا افزایش بهره‌وری خواهند بود. برای حفظ سیاست‌های قیمت‌گذاری دستوری، دولت مجبور به تأمین مالی یارانه‌ها و هزینه‌های اضافی می‌شود، که این امر منجر به افزایش کسری بودجه و بدهی می‌گردد.

چالش‌های اجرای قیمت دستوری

دولت‌ها باید منابع زیادی برای نظارت بر اجرای قیمت دستوری اختصاص دهند. قیمت دستوری اگر با شرایط بازار هماهنگ نباشد، می‌تواند باعث ایجاد مشکلاتی مانند کمبود یا مازاد شود. دولت باید سیستم توزیعی ایجاد کند که بتواند کالاها را به‌طور عادلانه در بین

حال حاضر برقرار کردیم هیچ ارتباطی به مذاکرات جاری ندارد. از ۳ سال گذشته روابط خود را با بریکس شروع کردیم و در حوزه بریکس متقاضی عضویت در بانک توسعه بریکس هستیم و به زودی این موضوع در مجمع بانک اعلام می‌شود. او گفت: در همین حوزه روابط بانکی مذاکراتی را با هند و آفریقای جنوبی و چین شروع کردیم و با روسیه هم پروژه‌ها به نتیجه رسیده است. تمام این اقدامات مستقل از مذاکراتی است که با غرب در حال اجرا است. این مذاکرات از قبل شروع پیدا کرده و ادامه هم دارد.

رییس بانک مرکزی درباره اینکه با احتمال رفع تحریمها، ایران به سوییفت می‌پیوندد؟ تأکید کرد: من نمیدانم نتیجه مذاکرات چه خواهد شد و فعالیت ما در بانک مرکزی مستقل از مذاکرات است، فعلا بانک مرکزی بدون سوییفت و با سپام با سیستم پیام رسان هر بانکی می‌تواند ارتباط برقرار کند. اگر احساس کنیم در دورانی می‌توانیم از سوییفت استفاده کنیم این اقدام را انجام خواهیم داد اما در حال حاضر اجبار و نیازی به استفاده از سوییفت را نداریم.وی در ادامه درباره اینکه آیا پول واحد بریکس دست یافتنی است؟ گفت: دبیرخانه بریکس اکنون برزیل است قبلا در روسیه بود در اجلاس روسیه این موضوع مطرح شد ما هم نظرات خود را مطرح

کردیم اکنون در برزیل این موضوع در حال پیگیری است ولی باید دبیرخانه بریکس به جمع بندی برسد من فکر می‌کنم کار طولانی است ولی اراده کشورهاست و دارند آن را دنبال می‌کنند.